

Překlady vybraných náhrobků od Achaba Haidlera

J-i./19 (xq 007) Adolf Wolf /1888/

**Nadaný a milovaný mládenec Abraham
syn vzácného a váženého rav
Gedaljahu Wolfa, zemřel v předvečer
šabatu 29. tevet
648 malého počtu**

-o-

**Jeho rodiče pláčou - slzy nikdo
nezastaví... Jak najít útěchu nad jeho smrtí ?**

**Žil pouhých 21 let, a byl potěšením
celé rodiny,**

**jež by ho byla milovala
i kdyby žil i tisíce let...**

(tanceva)

Hier ruhet

Adolf Wolf

gest. d. 16. Januar 1886

Friede Seiner Asche

koment: Z hlediska tradice a židovské epigrafiky zajímavý nápis, zlehka narážející na jednu z klasických pohřebních modliteb *ciduk ha din kde se doslova uvádí:

Co je člověk? I kdyby žil tisíc let, je to jen jako by tu byl jediný kratičký okamžik

kryptogram Abraham ve spodní části nápisu nepřiliš nápaditý, ale dobře rozeznatelný pouhým okem.

J-i./16 (010) Jakob Lemberger /1884/

Sem uložili

muže víry, bezúhonných cest

a upřímných skutků, váženého rav Manasse

syna učitele a rebe Moše ze Lvova. Skonal

v požehnaném věku v koruně šedin při odchodu

Šabatu 25. nisan a pohřbili ho s náležitými poctami druhého dne po šabatu

26. nisan roku 644 malého počtu

-o-

Udatně sis počínal od mladosti své až k šedinám,

avšak tvé usilí a všechna tvá námaha nevyjdou naprázdno,

vždyť sis vybudoval Dobré Jméno - to největší požehnání pro potomky,

a teprve pak ses uložil k spánku,
jenž budě vpravdě sladký
(tanceva)

Hier ruht in Frieden
Jacob Lemberger
gest. am 19. April 5644
im 84. Lebensjahre
Ehre Seinem Andenken!

koment: narážky na kaz 7:1 Zajímavé je variování příjmení synagogální jméno, jímž byl volán k tóře = Manasse Lwow civilním jménem Jakob Lemberger.krptgram Manasse.

J-i./15 (011) Amalia Berl /1884/

J-i./14 (012) **Josef Kornfeld** /1884/

J-i./13 (013) **Adolf P(esach) Engel** /1884/

Foto je ne zcela přesně pod číslem 11

Sem uložili
muže Pokoje, jenž kráčel bezúhonně a konával
milosrdně, jenž bytostně lpěl na svém lidu a své zraky upínal
k Požehnanému, totiž rav Abrahama Wolfa,
syna nade vše váženého učitele a rebbe Pesach Engela
(za*I). Smrt ho zkosila k zármutku jeho choti a nezletilých
dítek v plné životní síle

-o-

Andělé slitování - povstaňte!
Zastřete ho svými křídly,
Obejměte ho a vemte do náruče jako syna
a dejte mu napít z poháru Života!
Volejte ke Vznešenému: Slituj se !
Přiřkni mu místo v Nebeské zahradě

Ruhestatte des Herrn
Adolf P. Engel
gest. Sonntag d. 8. Thebeth
5644 (6. Janner 1884)
im 54. Lebensjahre
Friede Dir !
koment.: no comment

J-i./11 (015) Joachim Gross /1883/
(na mapce jiný sokl Adolf Engel)

Sem uložili
ryzího, váženého a od samého mládí b-habojného
člověka, ctěného rav Chajima, syna rav Zalmana
Grosse (za*I). Byl připojen ke svému lidu v koruně šedin
a sytý svých dní o svatém šabatou 27. elul 643 malého počtu.
Plnil jsi si své povinnosti bez zaváhání,
za což ti budiž odplatou přebývání ve Zdroji života...
(tanceva)

Hier ruht in Frieden
unser unvergesslicher
Gatten u. Vater Herr
Joachim Gross
gest. im 76. Lebensjahre
am 29. September 1883
Ehre seinem Andenken

koment.: V hebrejské části nápisu chybí letopočet úmrtí. Uveden jen den a měsíc skonu.

J-i./07 (019) **Abraham Feldmann** /1882/

(foto neodpovídá)

Sem uložili

**ostatky člověka ryziho a spolehlivého ducha, jednoho ze zakladatelů
a podporovatelů Chevra kadiša naší židovské obce
rav Abrahama, syna váženého reb Avigdora. Skonal třetího dne po sobotě, 10. tamuz
a pohřbili ho pátého dne po sobotě 12. tamuz
léta 642 malého počtu...**

**Ačkoli tvá paže dosáhla až na daleké břehy bohatství a majetku
přec erbem tvého jména zůstal štěp milosrdenství**

/Im safot hon we-ratuš kacra jadecha

ha-lo mate chesed hu ot li-šmecha ? /

(tanceva)

Hier ruht

Abraham Feldmann

gest. d. 27. Juni 1882

im Alter von 60 Jahren

Friede seiner Asche !

koment.: Velká řada nápisů v této první hřbitovní řadě se soustředí na jediné dvojverší eulogii lakonicky vystihující charakteristické rysy zesnulého, navíc navýsost poetickou formou. Tento je velmi zajímavý z jazykového hlediska. Svoji skladbou odpovídá době vzniku konci 19. století, přesto jediným veršem opisem prozradí, že rav Abraham byl navzdory své mohovitosti také

velkým mecenášem a almužníkem, navíc, jak naznačují řádky výše byl také zakladatelem a členem charitativního spolku "gmilut chasadim" což je zpravidla jen jiný termín pro Chevra kadiša. A co je rovněž pozoruhodné jeho náhrobek svým kamenickým provedením nijak "pyšně" nevybočuje z řady okolních *macev (pomníků);

J-i./ 04 (022) Horowitz /1822/

Sem uložili

světlo Exilu (maor ha-ola), rav Jišajahu Dova, syna učitele a rebbe Josefa.

Horowitze ha-levi.

(řádek je poškozen...)

... a v požehnané skromnosti sis vybral dráhu Stezkami života.

Šestašedesát let jsi poctivě šlapal své zděděné pole

a bylo ti dáno vidět syny a dcery, vnučata a vnučky,

až náhle přišel čas tiše se uložit k odpočinku.

Přec příliš brzy zasáhl anděl Předešení a duch se vrátil.

do duchovních sfér. Leč ducha nezmocní se, jen tělo mu padlo vplen !

A tam - v kruhu Utěšených - radostně zaplesá tvá jiskra života,

až tě uvedou a nasměrují do Nebeské zahrady,

aby ses ničím nerušen rozložil o Zřidel Života

Ruhestatte des

S. B. Horowitz

aus Stanislau
gestorben den 9. Dezembr 5635
im 66. Lebensjahre
Friede Seiner Asche !

koment.: Skutečnost, že šlo o výjimečného člena komunity, dokladuje již poměrně vznosný dekor a výzdoba samotného náhrobku. Hebrejský epitaf pak původní předpoklad jen definitivně potvrzuje. Titulatura (ve zkratce m-g-r) neznamená magistra, ale skutečně vzácný titul pro velikány ducha a zasloužilé členy obce, totiž maor ha-gola, Světlo exilu. Pro snazší pochopení zdánlivých jinotajů ve zbytku hebrejského epitafu je nutno si připomenout, že Stezky života (Orach chajjim) je v prvním plánu symbol duchovenské péče a studia tóry, která je stezkou našim nohám, zároveň však titulem Orach chajjim se v judaismu rozumí i jeden ze čtyř základních oddílů základního halachického kodexu šulchan aruch a stejnojmenného komentáře k halachickým otázkám z pera holešovského rabi Šabataje Meira Kohen tzv. Šacha. Vybral-li si tedy zesnulý kráčení Stezkami života, vybral si studium halachy rabínskou službu své obci. Šlapal jsi pole: zdvojený obraz, protože obrat darachta sade mesachrecha lze přeložit také jako: řídil jsi kročeje políčka, jež ti bylo pronajato (svěřeno), vidět syny a syny synů je podle tradice znakem obzvláštního požehnání nebes 1/ dlouhověkost tj. naplnění vlastního úkolu a údělu + 2/ požehnání v dětech, které jsou nositeli dalšího poznání a poznávání; anděl Předešení je eufemistický přídomek anděla smrti (*malach Achzarija), obrat se stejným kořenem lo echzor (nebudu se báti zlého) nacházíme naopak v dobře známém 23. žalmu H-spodin jest můj pastýř; A sem po zmínce, že si anděl Smrti rav Horowitze navzdory šestašedesáti naplno prožitým letům odvedl pořad ještě příliš předčasně je epitaf srovnatelný s hebrejskou klasikou zbývající řádky Ne, nezmocnil se ducha atd. už prozrazují van nového ducha goethovsky a pogoethovsky inspirovaného osvícenství. Z jazykového hlediska velice vyboušený epitaf.